

Näkökulmia jakson 1 taitoukeamaan

Tutki pilakuvaa ja vastaa kysymyksiin.

a) Tulkitse pilakuvan sanoma. (6 p.)

- Vastakkain ovat kaksi maailmantalouden ilmiötä, globalisaatio ja lokalisaatio.
- Globalisaatio on kuvattu isona, vahvana ja yrmynä, lokalisaatio pienenä ja heikkona.
- Globalisaation varusteet ovat paremmat. Nyrkkeilyssä hanskojen pitäisi olla samankokoiset. Isommat hanskat ovat painavimmat ja antavat näin edun niiden käyttäjälle.
- Erotuomarikin on globalisaatioon verrattuna heiveröisen näköinen. Erotuomari vaatii reilua ottelua ja katsoo lokalisaatiota edustavaa hahmoa. Tämä protestoi tuomarin sanoja ilmeisen tyytymättömänä epäreiluun lähtöasetelmaan.
- Heikko erotuomari voi viitata kansainvälisten kauppajärjestöjen heikkoon mahdollisuuteen rajoittaa globalisaatiota.
- Pilakuvassa ilmeisesti halutaan tuoda esille globalisaation epäreiluus paikallisen kulttuurin ja talouden kannalta.

b) Pohdi, millä perusteilla talouden globalisaatiota voi puolustaa ja vastustaa. (14 p.)

Yleisiä huomioita:

- Asiaa olisi hyvä tarkastella monipuolisesti, esimerkiksi vertailemalla keskenään teollisuusmaita ja köyhiä maita tai pieniä ja suuria maita.
- Globalisaation ansiosta elintaso on selkeästi noussut, mutta samalla maapallon kasvun rajat ovat tulleet vastaan.
- Monet tahot ovat hyötynet globalisaatiosta, erityisesti suuryritykset, mutta samalla erot ihmisten ja maiden välillä ovat kasvaneet. Hyvinvointi ei jakaudu tasaisesti.
- Vapaakaupan vastakohtana on protektionismi, kansallisvaltioiden välinen kilpailu ja pahimmillaan kauppasota, joista kaikista on haittaa maailman talouskasvulle.
- Kysymystä on hyvä käsitellä myös yritysten, valtioiden ja esimerkiksi WTO:n näkökulmasta.

Köyhille maille globalisaatiosta hyötyä:

- Työpaikkoja on syntynyt yritysten investointien myötä.
- Köyhät maat ovat saaneet tietoja ja taitoja.
- Niiden talous on kasvanut ja äärimmäinen köyhyys on vähentynyt.

Köyhille maille globalisaatiosta haittaa:

- Köyhät maat ovat hyvin riippuvaisia monikansallisista yrityksistä. Tämä voi näkyä niin taloudessa, politiikassa kuin kulttuurissa yleisemminkin.
- Paikallisia etuja ei välttämättä huomioida tuotannossa.
- Ympäristönsuojelu voi jäädä taloudellisten etujen jalkoihin.
- Tuotantoon voi liittyä epäeettisyyttä, esimerkiksi lapsityövoimaa ja epäinhimillisiä työoloja.
- Maan raaka-ainevarat voivat joutua isojen yritysten valvontaan ja voitot valua ulkomaille.

Rikkaille maille globalisaatiosta hyötyä:

FORUM

- Halvalla muualla tuotetut hyödykkeet ovat nostaneet ihmisten elintaso.
- Yritykset ovat hyötäneet markkinoiden laajentumisesta.
- Talouskasvu on auttanut rakentamaan ja ylläpitämään hyvinvointivaltiota.
- Kansalaiset ovat voineet kouluttautua pitkälle, joten osaamistaso on noussut.

Rikkaille maille globalisaatiosta haittaa:

- Työpaikkoja on siirtynyt halvemman palkkatason maihin. Tämä on aiheuttanut yhteiskunnallisia jännitteitä.
- Globalisaation kiihtyminen on edistänyt talouskasvua, mutta sen aiheuttamat ympäristöongelmat ovat myös rikkaiden maiden ongelma.